

Kıbrıs Türk Federe Meclisi'nin 25 Ocak, 1983 tarihli birleşiminde kabul olunan " Dış ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası ", Anayasa'nın 74'üncü maddesi gereğince, Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı tarafından Resmî Gazete'de yayınlanmak suretiyle ilân olunur.

Sayı: 12/1983
(46/1990 ve 22/1996 sayılı Yasalar ile değiştirilmiş şekliyle)

DIŞ TİCARET (DÜZENLEME VE DENETİM) YASASI

Kıbrıs Türk Federe Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar :

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Dış ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası olarak isimlendirilir.

I. KISIM **BAŞLANGIÇ**

Tefsir 2. Bu Yasada, metin başka türlü gerektirmedikçe ;

" Bakanlık ", ticaret işleri ile görevli Bakanlığı anlatır ve bu Yasa amaçları için Bakanı ve Bakan tarafından görevlendirilen ve yetkili kılınan Bakanlığın herhangi bir kamu görevlisini de içerir.

" Devlet ", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini anlatır.

" Geçici ihracat ", ham ve/veya yarı mamul ve/veya mamul herhangi bir malın teminat karşılığında geçici olarak belli bir süre için ihraç edilip, sözkonusu süre içerisinde tekrar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine aynen veya işlenmiş olarak ithalini anlatır.

" Geçici ithalât ", işlenip şekil değiştirmek ve tekrar üçüncü ülkelere döviz karşılığı ihraç edilmek üzere Türkiye veya üçüncü ülkelerden ithal edilen ham ve/veya yarı mamul ve/veya mamul haldeki sanayi girdileri ile işlenip şekil değiştirmek ve tekrar Türkiye'ye TL. karşılığı ihraç edilmek üzere Türkiye'den ithal edilen ham ve/veya yarı mamul ve/veya mamul haldeki sanayi girdilerinin ithalini anlatır.

37/1983 " İhraç ", Gümrük ve İstihsal Yasasınca bu deyim verilen anlamı anlatır.

38/1988 " İthalât ", Gümrük ve İstihsal Yasasınca bu deyim verilen anlamı anlatır.

16/1991 " İzin ", bu Yasaya uygun olarak verilen izinleri anlatır.

48/1991 " Mal ", ithal veya ihraç edilebilen herhangi bir taşınır malı anlatır.

16/1992

29/1995

II. KISIM **DIŞTİCARETİN YÜRÜTÜLMESİ, DÜZENLENMESİ VE DENETİMİ**

Dış ticaretin yürütülmesi 3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ithalâtı ve ihracatı, bu Yasa kurallarına uygun olarak Bakanlık tarafından yürütülür.

Dış ticaretin düzenlenmesi ve denetimi 4. Ekonomik kalkınmayı hedef alan yatırımların gerçekleştirilmesi ; üretimin teşviki ve korunması ; ithalât ve ihracatın düzenlenmesi, geliştirilmesi ve yabancı ülkelerle dengeli ticarî ilişkilerin

2(1).22/1996

oluşturulması; toplum ihtiyaçlarının düzenli olarak karşılanması ve piyasada istikrar sağlanması; ithalât ve ihracatın yol açabileceği salgın hastalıkların önlenmesi veya denetim altına alınması ; tehlikeli maddelerin denetlenmesi amaçları ile ve genellikle kamu yararını göz önünde bulundurarak;

- (1) İthalât ve ihracat işlemlerinin başlamasından fiilen gerçekleşmesine ; ithalât ve ihracatla ilgili mal bedellerinin ödenerek hesapların kapatılmasına; ithal ve ihraç mallarının tüketiciye intikaline veya pazarlanmasına kadar olan bütün safhalardaki işlemleri düzenlemeye, takip ve denetlemeye, ithalât ve ihracatla ilgili kuruluşları denetlemeye ;

2(2).22/1996

- (2) Belli malların ithalini veya ihracını teşvik etmeye, zaman zaman kısmen veya tamamen kısıtlamaya veya yasaklamaya, koşullu veya koşulsuz izne bağlı tutmaya;
- (3) İthal veya ihraç fiyatlarının iç ve dış piyasaya uygunluğunu denetlemeye, ithal ve ihraç mallarında taban veya tavan fiyatları saptamaya

ve bu Yasa kurallarındaki amaçların gerçekleştirilmesini sağlamak için bu Yasa çerçevesinde gerekli düzenlemeleri yapmaya ve önlemleri almaya Bakanlık yetkilidir.

Ancak (2). fıkrada yer alan düzenlemeler Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle saptanır.

İthalatçı veya İhracatçı olmak için kayıt zorunluluğu
3.22/1996

5

- (1) İthalat veya ihracat yapan veya, yapmak isteyen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ikamet eden gerçek ve tüzel kişiler, Bakanlık nezdinde ithalatçı veya ihracatçı olarak kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar. İthalatçı veya ihracatçı olarak kayıt yaptırmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin, Kıbrıs Türk Ticaret Odasına veya Kıbrıs Türk Sanayi Odasına veya Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkârlar Odasına Üye olmaları koşuldur.

Ancak Kıbrıs Türk Esnaf ve Zanaatkârlar Odasına üye olanlar, kendi işyerleri için gerekli olan makine, teçhizat, malzeme ve hammaddeleri ithal edebilirler.

- (2) Resmî Daireler ve ticarî esaslara göre faaliyet göstermeyen kuruluşlarca yapılan ithalât ve ihracat ile gerçek ve tüzel kişilerin kendi ihtiyaçları ve meslekî faaliyetlerinin yürütülmesinde gerekli olan ve ticarî özellik taşımayan ve ticarî amaçlı olmayan ithalat ve ihracatı (1) . fıkrada öngörülen kayıt zorunluluğundan muaf olmakla beraber, tüzüklerde ve yönetmeliklerde gösterilen şartlara ve esaslara bağlı olurlar.

Yabancı ülkelerle ticaret ve

6.

- (1) Çeşitli ülkelerle imzalanmış veya imzalanacak ticaret ve ödeme protokollerindeki kuralların Bakanlar Kurulunca onaylanmasından sonra dış ticaret politikasına uygun olarak

ödeme
anlaşmaları

yürütülmesinde Bakanlık yetkilidir. Mübadele ve ödemeler,
protokol kurallarına uygun olarak yapılır.

- (2) Ticaret ve ödemeler dengemizi bozacak şekilde kayıt veya kısıtlamalar koyan veya protokollardaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen ülkeler hakkında önlemler almaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- (3) Uluslararası ekonomik veya ticarî amaçlı örgütlere katılma ve bu örgütlerle işbirliği yapma kararları, Bakanlar Kurulunun onayı ile Bakanlıkça uygulanır.

Takas veya
mübadele
yetkisi
4.22/1996

7. İthalat ve ihracatta özel takas veya mübadele yapılamaz. Ancak, ekonomik fayda ve kamu yararı görülen hallerde ve Devletçe alım konusu yapılan veya kamu yararının gerektirdiği hallerde, Kamu İktisadi Teşebbüsleri veya özel sektörde alım konusu yapılan mallar için takas veya mübadele bağlantıları ve önlemleri, Bakanlar Kurulunun çıkaracağı Tüzüklerle düzenlenir. Takas veya mübadele bağlantılarından önce Bakanlığa başvurulması zorunludur.

İthalatı ve
ihracatı izne
bağlı tutma ve
izin verme yetkisi

8. (1) 4. madde uyarınca ithal veya ihraç işlemleri genel olarak veya belli mallar için izne bağlı tutulabilir.
- (2) Genel olarak veya belli mallarla ilgili ithal veya ihraç işlemleri veya ödeme şekilleri veya döviz tahsis durumları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir tüzük ile düzenlenir.
- (3) Bu Yasa uyarınca yapılacak tüzüklere uygun olarak izin alınması gereken hallerde izin başvuruları, tüzüklerde öngörülecek esaslara göre yapılır ve Bakanlıkça incelendikten sonra :
 - (a) Uygun bulunabilir ; veya
 - (b) Kısmen veya tamamen reddedilebilir ; veya
 - (c) Amaç ve koşullara bağlanabilir.

5.22/1996

- (4) Bu maddenin (1)'inci fıkrasına uygun olarak verilen izin ve buna ait koşullar değişir ve/veya kamu yararına ters düşeceği sonradan anlaşılırsa, verilen ithal izni zorunlu sebepler nedeni ile Bakanlıkça herhangi bir zamanda geçici olarak durdurulabilir, değiştirilebilir veya iptal edilebilir ve izin konusu Devletçe değerlendirilebilir.

Ancak, verilen izin uyarınca bir akreditifin açılmış olmasının teyit edilmesi veya sözleşme gereğince bir mali yükümlülük altına girilmiş olması halinde, bu akreditif veya sözleşmeli mali yükümlülük süresi sona ermedikçe veya taraflarca ortadan kaldırılmadıkça verilen izin iptal edilemez, geçici olarak durdurulamaz ve koşulları değiştirilemez. İzin

sahibinin kendi kusur veya ihmali dolayısıyla iptal halinde, bu koşul bendi kuralları uygulanmayabilir.

- (5) Bu Yasa uyarınca uygun bulunan izinlerin geçerlilik süreleri ve izne esas teşkil eden belgeler Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle düzenlenir.
- Özelliği olan ithalat ve ihracat 9. (1) Yetkili bankaların aracılığını gerektirmeyen ve döviz pozisyonlarını etkilemeyen yolcu beraberli ithalât ve yolcu beraberli ihracat ; transit ticaret, sergi ve fuarlara iştirak amacıyla yapılan ithalât ve ihracat ; numune ithali ve ihracı ; göç ve yerleşme hallerinde yapılan ithalât ve ihracat ; uluslararası yardımlaşma hallerinde yapılan ithalât ve ihracat ; yabancı ülke ve uluslararası kuruluşlara ait temsilciliklere yapılan ithalât ve ihracat ile geçici görev hallerinde yapılan ithalât ve ihracatta gerekli görülen esaslar bu Yasaya uygun olarak oluşturulur veya düzenlemeye bağlı tutulur.
- (2) Yukarıdaki (1). fıkrada belirtilen hususlar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle düzenlenir.
- Gümrük işlemleri ve belgelerin ibrazı 10. İthalât ve ihracatta gümrük işlemleri, bu Yasada öngörülen esaslarla gümrük yasalarına uygun olarak gümrük idarelerince yapılır. Bu Yasa gereğince, izin gerektiren bir malın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ithali veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden ihracı, böyle bir izin veya izne esas teşkil eden belgeler ibraz edilmedikçe yapılamaz.
- Evrak ve bilgi isteme yetkisi 11. Bakanın bu Yasada öngörülen yetki ve fonksiyonlarını daha etkili bir şekilde kullanabilmesi veya ifa edebilmesi için :
- (1) İzin için başvuruda bulunan veya böyle bir başvuruda ilgili olan veya menfaati olan herhangi bir kişiden başvuru konusu ile ilgili olarak gerekli göreceği belgeleri vermesini veya ibraz etmesini ve gerekli göreceği bilgileri vermesini isteyebilir. İlgili kişi sözkonusu belge ve bilgileri vermek zorundadır. İstenen bilgi ve belgeleri vermeyen kişilere Bakanlık ithal veya ihraç izni vermez.
- (2) Bu Yasa gereğince izin veya izne esas teşkil eden belge verilmiş herhangi bir kişiden izin veya izne esas teşkil eden belgeleri geri vermesini veya ibraz etmesini isteyebilir ve böyle bir kişi bunları ibraz etmek zorundadır.
- (3) 8.maddenin (4). fıkrasının şart bendinde öngörüldüğü gibi malî yükümlülük altına girildiğini iddia eden herhangi bir kişiden, malî yükümlülüğe ilişkin sözleşmenin veya akreditifin veya bunlara ait tatminkâr delillerinin kendisinden istenmesini müteakip 3 iş günü içerisinde ibraz etmesini isteyebilir. 3 iş günü zarfında bu istek yerine getirilmediği takdirde, Bakanlık, istenilenin mevcut olmadığı gerekçesiyle hareket etmekte serbest addolunur.

- Beyanname isteme ve fiyat düzenleme yetkisi
12. Dış ticaretin, 4. maddede öngörülen amaçlar doğrultusunda, ihtiyaca göre ve programlı bir şekilde düzenlenmesi ve bu Yasa kurallarının etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, Bakanlık ;
- (1) Yazılı bir ihbarla ; ticaretle doğrudan doğruya veya dolaylı olarak uğraşan veya ticarî amaçlı üretim yapan herhangi bir kişiden ihbarda belirlenecek süre içerisinde sözkonusu kişi tarafından ithal edilen, üretilen, elde veya stoklarda bulundurulmuş malların cinslerini, miktarlarını, kıymetlerini ve sair teferruatlarını gösteren bir beyanname vermelerini isteyebilir. İlgili kişiler bu isteği yerine getirmek zorundadırlar.
- (2) Resmî Gazete'de yayınlanacak bir tebliğ ile; ithal veya ihraç edilen, ithal veya ihraç edilecek olan, elde veya stoklarda bulundurulmuş malların ; miktarlarının ve stok yerlerinin bildirimini, böyle malların kalite ve standartlarını, maliyet unsurlarını, ithal ve ihraç fiyatlarını, toptan ve perakende satış fiyatlarını ve satışlardaki kâr marjlarını saptayıp düzenleyebilir, alım veya satımların makbuz karşılığında yapılmasını zorunlu kılabilir. İlgili kişiler bunlara uymak zorundadırlar.
- Geçici ithalât ve geçici ihracat
13. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yapılan geçici ithalât ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden yabancı ülkelere yapılan geçici ihracat, bu Yasa ve gümrük yasalarına uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak tüzükle düzenlenir.

III. KISIM GENEL KURALLAR

- Suç ve cezalar 6.22/1996
14. (1) (a) Herhangi bir iznin veya izne esas teşkil eden belgenin koşullarına veya amacına aykırı hareket eden veya iznin amaç ve koşullarına uymayan;
- (b) Bu yasa amaçları bakımından sahte izin düzenleyen veya verilmiş bir izinde tahrifat yapan;
- (c) 10^üuncü maddede öngöröldüğü şekilde aykırı hareket ederek gümrük işlemlerine bağı tutulmadan veya gümrük giriş ve çıkış kapıları dışından ithalat ve ihracat yapan veya yapmaya teşebbüs eden ve böyle bir ithalat ve ihracatın yapılmasına yardımcı olan, herhangi bir kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde üç yıla kadar hapis cezasına veya 200.000.000. TL- (İki Yüz Milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir. Ayrıca mahkumiyet halinde ithalatçı ve ihracatçı belgesi de beş yıla kadar Bakanlıkça iptal edilebilir.
- (2) Bu Yasa amaçları bakımından veya 11. ve 12. maddelerin herhangi bir amacı için sahte evrak ibraz eden, sahte beyanda bulunan veya sahte bilgi veren herhangi bir kişi bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde bir yıla kadar hapis cezasına veya 100.000.000-TL (Yüz Milyon Türk Lirası)'na

kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir. Ayrıca mahkumiyet halinde, ithalatçı ve ihracatçı belgesi de beş yıla kadar Bakanlıkça iptal edilebilir.

- (3) (a) 11. maddenin (1). fıkrasında gösterilen izin veya izne esas teşkil eden belgeleri, öngörülen şekilde vermeyen veya ibraz etmeyen ;
- (b) 12. maddenin (1). fıkrası uyarınca öngörülen beyannameyi vermeyen ;
- (c) 12'nci maddenin (2)'nci fıkrası uyarınca öngörülen zorunluluklara uymayan,

bir kişi bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde altı aya kadar hapis cezasına veya 50.000.000.- TL. (Elli Milyon Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir. Ayrıca mahkumiyet halinde İthalatçı ve İhracatçı belgesi de iki yıla kadar Bakanlıkça iptal edilebilir.

- (4) 4'üncü maddenin (2)'nci fıkrası uyarınca koşullu olarak yapılacak ithalat ve ihracatlarda koşullara uymayan ithalatçı ve ihracatçıların ithalatçı ve ihracatçı belgeleri Bakanlıkça üç yıla kadar iptal edilebilir veya ithal ve ihraç işlemleri beş yıla kadar durdurulabilir.

Cezada yöntem	15.	Bu Yasa uyarınca cezaî takibat herhangi bir başka yasa uyarınca takibata girişilmesine engel olmaz. Ancak, hiç bir kimse aynı suç için birden fazla cezalandırılmaz.
Malların hazineye intikal ettirilmesi	16.	Bu Yasa gereğince herhangi bir kişinin bir suçtan hüküm giymesi halinde, bu kişiyi mahkûm eden mahkeme bu suçla ilgili malların müsadere edilerek hazineye intikaline karar verebilir.
Tüzel kişiliği olan veya olmayan kuruluşlarca işlenen suçlar	17.	Bu Yasa gereğince tüzel kişi olan veya olmayan kuruluşlar tarafından bir suç işlenmesi halinde, bu gibi kuruluşun idaresi ile ilgili olan her direktör, genel müdür, sekreter, müdür, memur, ortak veya başka kişi, bu suçu teşkil eden fiil veya ihmâl, bilgisi, müsaadesi veya müsamahası dışında meydana gelmedikçe suçu bizzat işlemiş sayıldığı gibi münferit olarak da kovuşturmaya bağlı tutulabilir ve cezaya çarptırılabilir.
Resmi işlemleri durdurma yetkisi	18.	(1) Bu Yasa ve bu Yasa uyarınca çıkarılacak tüzüklerde öngörülen esaslara aykırı hareket eden; veya (2) Bu Yasa uyarınca hakkında kovuşturma açılan herhangi bir kişinin ithalâtçı ve ihracatçı belgesi bakanlıkça azami 2 yıllık bir süre için iptal edilebilir ve böyle bir kişiye ait resmî işlemler durdurulur. Ancak, resmî işlemlerin durdurulması ve kovuşturma, nedenlerinin ortadan kalkması ile birlikte son bulur.
Faaliyetten men	19.	Bu Yasanın 14. maddesinin (1). (2). ve (3). fıkralarında öngörülen suçlardan herhangi birisinden hüküm giyen herhangi bir kişi, çarptırıldığı cezaya ilâveten mahkemece beş yıla kadar ithalâtçı ve

ihracatçı olarak faaliyetten men edilebilir.

Ödenecek
harçların
saptanması
2.46/1990
7.22/1996

20. Bu Yasa kuralları uyarınca verilen:

- (1) İthalatçı belgeleri için 2,000,000.-TL;
 - (2) İhracatçı belgeleri için 1,000,000.- TL;
 - (3) Kayıp ve tahrip edilen belgelerin yenilenmesi için 500,000.-TL
- harç alınır.

Belgeler her yıl Ocak ayının birinci gününden otuz birinci gününe kadar yenilenir ve ait olduğu yılın Aralık ayının otuz birinci günü sona ererler.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997

Süresi içerisinde ödenmeyen belge harcı, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasasında öngörülen şekilde gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Ancak Bakanlar Kurulu Resmî Gazete'de yayımlayacağı bir Tüzükle, her yıl Devlet Plânlama Örgütü tarafından saptanan yıllık enflasyon oranını aşmamak koşuluyla, bu maddede öngörülen harç miktarlarını on katına ulaşıncaya kadar artırabilir veya indirimine bağlı tutabilir.

Tüzük yapma
yetkisi

21. Bu Yasa kurallarının ve amaçlarının daha iyi bir şekilde düzenlenmesini ve uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlar Kurulu tüzük yapma yetkisini haizdir.

Yürürlükten
kaldırma ve
başlatılmış
işlemlerin
korunması
R.G. Ek III
A.E. 57
13.4.1977
49/1962
R.G. Ek IV
A.E. 12
4.10.1974
A.E.15
12.5.1979
R.G. Ek III

22. (1) (a) Dış ticaret (Düzenleme ve Denetim) Kararnamesi;

- (b) İthalât (Düzenleme) Yasası;
- (c) İhracat ve İthalât İşleri hakkında Yönetmelik;
- (d) Geçici İthalât Kararnamesi ; ve

A.E. 15
11.3.1981
R.G. Ek III
A.E 93
3.4.1980
A.E. 132
8.5.1980
A.E. 144
28.5.1980
A.E. 149
9.6.1980
A.E. 306
12.2.1980
A.E.317
29.12.1980
A.E. 569
19.10.1980
A.E.718
18.12.1981
A.E.175
27.4.1982
A.E.196
18.5.1982
A.E.456
13.10.1982
A.E. 18
20.1.1983

(e) İthalâtı ve İhracatı (Düzenleme ve Denetim)
Kararnamesi

bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak
yürürlükten kaldırılır.

(2) Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan yasa, kararname, tüzük , yönetmelik ve tebliğlerin kuralları uyarınca yapılan veya yapılması gereken herhangi bir işleme hâlel gelmez.

Yürütme
Yetkisi

23. Bu Yasayı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu adına ticaret işleriyle ilgili Bakanlık yürütür.

Yürürlüğe
Giriş.

24. Bu Yasa, Resmî Gazete'de yayınlandığı tarihten başlayarak en geç 4 ay içerisinde ve Bakanlar Kurulunun saptayacağı ve Resmi Gazete'de yayınlanacak kararıyla yürürlüğe girer.